

УДК 368:477

Левченко В.П., д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну

Буланцов І.В., аспірант
Київський національний університет технологій та дизайну

РЕГУЛЮВАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ, ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасний страховий ринок України перебуває у стані багатовимірної трансформації, зумовленої поєднанням воєнних ризиків, потребою адаптації до *acquis* ЄС та глобальними трендами цифровізації. З одного боку, ринок стикається з проблемами низького рівня довіри споживачів, недостатньої капіталізації та обмеженого доступу до міжнародного перестраховування [2, с. 152]. З іншого — відкриваються нові можливості інтеграції з європейськими фінансовими ринками, впровадження стандартів Solvency II, IDD, IFRS 17, а також використання InsurTech та відкритих фінансів [1, с. 26].

Серед ключових викликів варто виділити низький рівень фінансової стійкості частини страховиків, ускладнений доступ до глобального перестрахового потенціалу, історично низький рівень довіри населення до страхових компаній та зростання кіберризиків. Ці фактори формують потребу у впровадженні ризик-орієнтованого нагляду, посиленні вимог до капіталізації та прозорості діяльності, а також у створенні дієвих механізмів захисту прав споживачів [3, ст. 115].

Водночас ринок отримує нові можливості. По-перше, імплементація положень Solvency II створює умови для доступу до дешевшого капіталу та підвищення конкурентоспроможності українських страховиків [2, с. 142]. По-друге, розвиток цифрових технологій дозволяє впроваджувати електронні поліси, дистанційне врегулювання збитків, використання *big data* й телематики для більш точного андеррайтингу. По-третє, поширення нових продуктів (параметричне страхування, кіберстрахування, мікрострахування) відповідає на виклики сучасної економіки [4, с. 31]. По-четверте, інтеграція з банківськими та державними реєстрами забезпечує ефективний обмін даними та зниження рівня шахрайства.

Перспективи розвитку українського страхового ринку до 2030 р. полягають у гармонізації законодавчої бази з європейськими директивами, поетапному впровадженні *risk-based supervision*, розвитку InsurTech, створенні єдиних цифрових платформ для врегулювання збитків та підвищенні фінансової грамотності населення. Важливою складовою стане посилення інституційного середовища — впровадження інституту страхового омбудсмена, механізмів медіації та прозорих стандартів розкриття інформації.

Отже регулювання та трансформація страхової діяльності в Україні відбуваються у складних умовах воєнних та економічних викликів, проте саме цей період відкриває унікальні можливості для якісного перезавантаження ринку. Синхронізація з європейським правовим полем, розвиток цифрових технологій і поява нових страхових продуктів здатні забезпечити зростання довіри, фінансову стабільність та конкурентоспроможність українських страховиків у глобальному масштабі [5, с. 123].

Я вважаю, що метою забезпечення стабільного розвитку страхового ринку України доцільно активізувати імплементацію положень Solvency II та міжнародних стандартів звітності, створити умови для підвищення рівня капіталізації та фінансової стійкості страховиків. Важливим напрямом є розвиток InsurTech та цифрових сервісів, які спрощують взаємодію зі споживачами і підвищують прозорість ринку. Слід також посилити інституційні механізми захисту прав споживачів, запровадивши інститут страхового омбудсмена, та розробити національну стратегію перестрахування для мінімізації воєнних і катастрофічних ризиків.

Список використаних джерел:

1. European Commission. (2020). *Directive 2009/138/EC (Solvency II Directive)*. Brussels. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02009L0138-20140523>
2. Національний банк України. (2023). *Звіт про стан страхового ринку України у 2023 pp.* Київ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf
3. Закон України від 18.11.2021р., № 1909-IX Про страхування, (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
4. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. Миколаївський національний аграрний університет. Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних Економічних викликів. URL: https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_prof_konf/zbirnyk-tez-15-04-25.pdf
5. Хропонюк Д.Я., Длугопольський О.В., Сучасні проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/download/131/149>